

رام ۱۴

شروین وکیلی

رام (روزشمار ایرانی معنادار) کوششی است برای بازسازی تقویم روزشماری معنادار برای ایرانیان، به شکلی که مناسبتها و سالگردهای منسوب به روزها عینیتی علمی داشته باشد و زمان روزمره و معنازوده‌ی امروزی که روزهایمان را پوچ و پوک ساخته را به توالی‌ای معنادار از سالگردِ رخدادهای معنادار تبدیل کند.

سه گوشزد در درباره‌ی طرح رام:

(۱) تمام تاریخ‌هایی که شناسه‌ی میلادی (م.) یا پیشامیلادی (پ.م) ندارند به هجری خورشیدی محاسبه شده‌اند.
(۲) محتوای روزشمار رام نهایی نیست و تا پایان سال ۱۳۹۶ تکمیل می‌شود. هنگام نقل آن به طرح ارجاع دهید و این نکته را در نظر داشته باشید.

(۳) اگر مناسبتی سراغ دارید که نادیده مانده، آن را همراه با نشانی مرجعش در تلگرام بفرستید که در این طرح گنجانده شود:

@SherwinVakili (<https://t.me/SherwinVakili>) / tel.0912-6363764

چهاردهم فروردین

از دوران رضا شاه به بعد اولین نشستهای مجلس شورای ملی ایران در این روز پس از تعطیلات نوروزی گشایش می‌یافت و از این رو نتیجه‌ی رایزنی‌های دولتمردان طی دید و بازدیدهای نوروزی باعث می‌شد در این روز شمار زیادی از قوانین و تصمیمهای مهم در مجلس به تصویب برسد. انتخاب رئیس و نایب مجلس و تعیین سفیر برای کشورهای دیگر از جمله تصمیم‌هایی است که اغلب در چهاردهم فروردین در مجلس به تصویب می‌رسیده است.

تئودور کازینسکی در جوانی و هنگام تحصیل فیزیک و در میانسالی و پس از زندانی شدن

اگر در سطحی جهانی به زنجیره‌ی رخدادها بنگریم، چهاردهم فروردین را سالگرد سختگیری‌های دینی و اخلاقی خواهیم یافت. در چهاردهم فروردین ۱۰۰۸ فیلیپ سوم شاه اسپانیا فرمان داد همه‌ی مسلمانان مقیم اندلس باید مسیحی شوند یا از این سرزمین بیرون بروند. دو و نیم قرن بعد در ۱۲۷۴ اسکار وایلد را در انگلستان به جرم همجنس‌گرایی محاکمه و زندانی کردند، و حدود صد سال بعد دولت آمریکا بر اساس قوانین ضد تراست با شرکت مایکروسافت وارد دعوایی حقوقی شد، که البته تا حدودی هم حق داشت! شاید بتوان دستگیری تروریست آرمان‌خواهی به نام تئودور کازینسکی را هم در همین رده گنجانند. او که بیشتر با اسم اونا-بومبر شهرت دارد، برای حفاظت از محیط زیست و جلوگیری از ویرانگری تمدن انسانی به بمب‌گذاری و کشتن دانشمندان اقدام می‌کرد و در چهاردهم فروردین ۱۳۷۵ دستگیر شد.

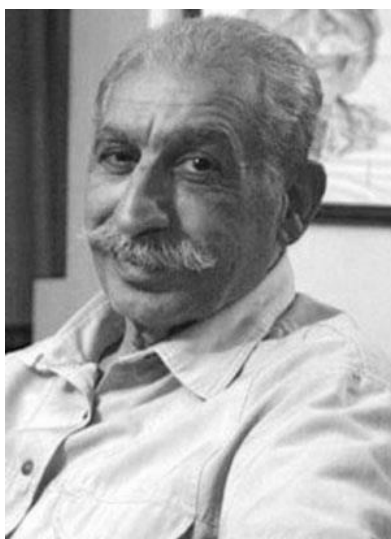

خانه (راست) و آرامگاه (چپ) نظام‌الدین اولیاء

چهاردهم فروردین در ضمن سالگرد چند رخداد جالب اما بی‌ربط هم هست. در سال ۶۵ هجری خورشیدی یوکنون بیچاک شاه کالاک‌مول در آمریکا موفق شد مایاها را متحد کند و نخستین دولت متحد مایا را پدید آورد. استالین در همین روز (۱۳۰۱) به مقام منشی کل حزب کمونیست رسید و پایه‌های قدرتش را در حزب استوار ساخت و هشت سال بعد (۱۳۰۹) هایلده سلاسی امپراتور حبشه شد. هری ترومن هم در ۱۳۲۷ طرح

مارشال را امضا کرد و قرار شد آمریکا پنج میلیارد دلار برای بازسازی شانزده کشور خرج کند. در چهاردهم فروردین ۱۳۵۴ بابتی فیشر حاضر نشد با آناتولی کارپوف شترنج بازی کند و در نتیجه حریف روس اش به قهرمانی دست یافت. این روز در ضمن سالگرد مهیبتترین گردباد تاریخ (۱۳۵۳) هم هست که ۳۱۵ نفر را کشت و ۵۵۰۰ تن را زخمی کرد.

در این روز چند اختراع مهم ثبت شده است. گوتلیب دایملر در ۱۲۶۴ موتور درون‌سوز را به نام خود به ثبت رساند و هسته‌ی مرکزی صنعت خودروسازی به این ترتیب زاده شد. مارتین کوپر اولین تلفن همراه را در ۱۳۵۲ در شرکت موتورولا ساخت و در ۱۳۶۰ اولین رایانه‌ی قابل حمل دنیا (اوزبورن-۱) در سان‌فرانسیسکو رونمایی شد. شرکت اپل هم اولین آی-پد را در همین روز (۱۳۸۹) به بازار عرضه کرد.

نادر ابراهیمی

احمد بیرشک

محمدحسن صنیع‌الدوله

زادگان و رفتگان چهاردهم فروردین بیشتر شخصیت‌های فرهنگی و هنرمندان را در بر می‌گیرند. نظام‌الدین اولیا صوفی نامدار سلسله‌ی چشتیه در هند (۷۰۴)، شیواجی که دولت ماراتا را در هند تاسیس کرد (۱۰۵۹)، محمد

حسن خان صنیع‌الدوله (۱۲۷۵)، و احمد بیرشک (۱۳۸۱) در این روز درگذشتند. در مقابل یوهان برامس آهنگساز (۱۲۷۶)، مارلون براندو (۱۳۰۱) و ادی مورفی کم‌دین (۱۳۴۰) در این روز زاده شده‌اند. از میان زادگان ایرانی این روز باید از نادر ابراهیمی داستان‌نویس یاد کرد که در ۱۳۱۵ زاده شد.